

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

**ДОСЛІДЖЕННЯ СВІТОВОГО ТА РЕГІОНАЛЬНИХ
ТУРИСТИЧНИХ РИНКІВ**

(назва навчальної дисципліни)

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до самостійної роботи
з навчальної дисципліни
підготовки докторів філософії
зі спеціальності 242 "Туризм"
(шифрі назва спеціальності)**

2016 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

кафедрою туризму, протокол № 12 від 30.03.2016 р.

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Самостійна робота здобувача (СРЗ) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються здобувачем самостійно під методичним керівництвом викладача.

Метою самостійної роботи здобувача в межах навчальної дисципліни "Дослідження світового та регіональних туристичних ринків" є засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування у здобувачів загальних і професійних компетентностей, які відіграють суттєву роль у становленні майбутнього доктора філософії.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи здобувачів очної форми навчання, визначається навчальним планом і становить 75% (112 годин) від загального обсягу навчального часу на вивчення дисципліни (150 годин).

У ході самостійної роботи здобувач має перетворитися на активного учасника навчального процесу, навчитися свідомо ставитися до оволодіння теоретичними і практичними знаннями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі, нести індивідуальну відповідальність за якість власної освітньо-наукової діяльності.

СРЗ в межах навчальної дисципліни "Дослідження світового та регіональних туристичних ринків" включає:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- опрацювання та вивчення рекомендованої літератури, основних термінів та понять за темами дисципліни;
- підготовку до практичних занять;
- поглиблене опрацювання окремих лекційних тем або питань;
- пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою дисципліни;
- виконання розрахункових та діагностичних завдань;
- контрольну перевірку здобувачами особистих знань за запитаннями для самодіагностики;
- підготовку до контрольних робіт та інших форм поточного контролю;
- систематизацію вивченого матеріалу з метою підготовки до семестрового іспиту.

2. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання самостійної роботи, які передбачені навчальним планом і програмою навчальної дисципліни для засвоєння теоретичних знань і практичних навичок, наведені в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Завдання для самостійної роботи здобувачів та форми її контролю

№ з/п	Компетентності, які забезпечуються	Назва теми	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Форми контролю СРЗ	Література
Змістовий модуль І. Теоретико-методологічні основи функціонування світового туристичного простору в умовах глобалізації						
1	Вивчення науково-методологічних підходів і теоретичних засад макрорегіональних досліджень, розуміння сутності поняття туристичного регіону	Тема 1. Основні тенденції та протиріччя сучасних процесів глобалізації та регіоналізації	1. Вплив традиційних культур на формування регіональних ринків як протидія глобалізаційним викликам. 2. Дослідження процесів глобалізації та регіоналізації українськими науковими школами. 3. Передумови виникнення нових складових та організаційних форм туристичної діяльності у XXI ст.	2	Перевірка домашніх завдань, усне опитування за вивченим матеріалом, доповідь	Основна: [2, 3, 5]. Додаткова: [8 – 10] Увага! Істочник ссылки не найден.
2	Вміння аналізувати звіти міжнародних туристичних організацій, складати звіти щодо функціонування національної туристичної галузі за типовою структурою; досліджувати тенденції формування туристичних потоків за міжнародною методологією	Тема 2. Міжнародна торгівля туристичними послугами	1. Перспективи розвитку світової туристичної галузі у XXI столітті. 2. Зовнішня торгівля туристичними товарами та послугами (за країнами та регіонами світу). 3. Представлення сфери туризму у системі національних рахунків України	2	Перевірка домашніх завдань, усне опитування за вивченим матеріалом, презентація розрахунково-дослідницької роботи	Основна: [3]. Додаткова: [9, 12 – 14]
3	Здатність до організаційного забезпечення впровадження завдань державних та регіональних стратегій розвитку туризму на місцях, ознайомлення із функціями відповідних відділів державних органів	Тема 3. Теоретичні засади впровадження проектів локального розвитку	1. Альтернативний характер розвитку світової економічної системи. 2. Мультикультуральні локальні співтовариства: визначення, вплив на глобальну економіку. 3. Спільні та відмінні риси категорій регіонального та локального розвитку. 4. Шляхи подолання розбіжностей між регіональними інтересами держави та	2	Перевірка домашніх завдань, усне опитування за вивченим матеріалом, презентація розрахунково-дослідницької	Основна: [4]. Додаткова: [8, 10, 15 – 16]

№ з/п	Компетентності, які забезпечуються	Назва теми	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Форми контролю СРЗ	Література
	управління та органів місцевого самоврядування		місцевими інтересами.		роботи	
4	Набуття практичних навичок із аналізу і планування діяльності туристичних регіонів	Тема 4. Сутність, мета та завдання регіональної політики	<ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика основних компонентів за напрямками регіональної політики (відповідно до теорії М.І. Долішнього). 2. Бюджетна політика щодо регіонів. 3. Специфіка перетворення регіонального управління на сучасному етапі. 4. Управління стратегічним розвитком інвестиційного потенціалу регіону. 5. Практика створення регіональних інноваційних центрів. 	2	Перевірка домашніх завдань, усне опитування за вивченим матеріалом, презентація аналітичної довідки	Основна: [1]. Додаткова: [6, 8, 10]
5	Формування знань з питань функціонування транскордонного співробітництва, основ регіональної політики та міжнародного співробітництва	Тема 5. Транскордонне співробітництво	<ol style="list-style-type: none"> 1. Досвід діяльності провідних єврорегіонів (аналогічних утворень) світу. 2. Історія виникнення та передумови створення єврорегіонів. 3. Головні проекти та поточна діяльність єврорегіону "Слобожанщина". 4. Характеристика єврорегіонів, створених на території України. 	2	Перевірка домашніх завдань, письмова контрольна робота за модулем	Основна: [2]. Додаткова: [9, 11]
	Разом за змістовим модулем І			10		
Змістовий модуль ІІ. Головні засади регіонального управління в Україні						
6	Здатність до прогнозування розвитку туристичної галузі України та інших країн світу; побудови моделей діяльності окремих секторів	Тема 6. Методи регіональних досліджень	<ol style="list-style-type: none"> 1. Основні методи досліджень економіки регіону. 2. Міжгалузевий баланс. Міжрегіональні баланси. 	2	Перевірка домашніх завдань, усне опитування за вивченим матеріалом, доповідь	Основна: [2]. Додаткова: [7, 10, 15 – 16]

№ з/п	Компетентності, які забезпечуються	Назва теми	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Форми контролю СРЗ	Література
7	Здатність до визначення туристичного потенціалу регіону з метою його подальшого використання у туристичній діяльності; розробка стратегій розвитку регіону на місцевому та державному рівні	Тема 7. Державні і регіональні програми туристичної та супутніх галузей	<ol style="list-style-type: none"> 1. Державні та регіональні програми розвитку туризму в Україні. 2. Порівняльний аналіз стратегічних програм туристичної галузі провідних країн світу. 3. Напрями міжгалузевого співробітництва у рамках туристичної сфери. 4. Принципи складання та ведення державних і регіональних кадастрів. 5. Перспективи створення єдиної централізованої системи обліку рекреаційних ресурсів. 6. Пріоритетні напрями регіональної політики (за областями України). 7. Діяльність координаційних установ у сфері регіональної політики. 	4	Перевірка домашніх завдань, усне опитування за вивченим матеріалом, презентація аналітичної довідки	Основна: [1, 3, 5]. Додаткова: [6, 8, 9, 15 – 16]
8	Вміння будувати систему показників оцінки рівня економічної безпеки, розробляти заходи із зниження негативного впливу несприятливих чинників	Тема 8. Економічна безпека регіону	<ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення і використання граничних значень показників регіонального розвитку. 2. Основні загрози діяльності туристичної галузі України. 3. Напрями зниження загроз економічної безпеки (за видами загроз). 4. Кризове управління регіоном. Оцінка поточного стану та прогнозування діяльності регіону. 	2	Перевірка домашніх завдань, усне опитування за вивченим матеріалом, презентація розрахунково-дослідницької роботи	Основна: [3, 4]. Додаткова: [7, 10, 15 – 16]
9	Здатність до організаційного забезпечення багатосторонніх проектів у галузі рекреації	Тема 9. Кластери як один із способів досягнення конкурентної стійкості регіону	<ol style="list-style-type: none"> 1. Досвід функціонування провідних кластерів (за країнами світу). 2. Порівняльний аналіз класифікацій кластерів (як варіант, на підставі державних стратегій). 3. Оптимальна структура туристичного 	2	Перевірка домашніх завдань, письмова контрольна робота за	Основна: [1, 6]. Додаткова: [7, 9, 15 – 16]

№ з/п	Компетентності, які забезпечуються	Назва теми	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Форми контролю СРЗ	Література
			<p>кластеру.</p> <p>4. Інтеграція туристичних кластерів з кластерами інших спеціалізацій.</p> <p>5. Провідні кластери, що функціонують на території України.</p>		модулем	
	Разом за змістовим модулем II				10	
	Разом за навчальною дисципліною				20	

3. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Виконання кожного завдання для самостійної роботи оцінюється відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано
1 – 34	F		

Розподіл балів за виконання завдань для самостійної роботи у межах тем змістових модулів навчальної дисципліни наведено в табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Розподіл балів за завданнями та змістовними модулями

Завдання для самостійної роботи	Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2				Сума балів
	ЗПЗ1	ЗПЗ2	ЗПЗ3	ЗПЗ4	ЗПЗ5	ЗПЗ6	ЗПЗ7	ЗПЗ8	ЗПЗ9	
Максимальна кількість балів	2	2	2	2	2	2	4	2	2	20

ЗСР– завдання для самостійної роботи здобувача.

Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності та іншої академічної документації.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Буркинський Б. В. Капіталізація економіки регіонів України: монографія / Б. В. Буркинський ; Ін-т пробл. ринку та екон.-екол. дослідж. НАН Укр. – Одеса : ІПРЕЕД НАНУ, 2014. – 273 с.
2. Горбатов В.М. Конкурентоспособность и циклы развития интегрированных

структур бизнеса : [Монографія] / В. М. Горбатов; Інститут проблем розвитку общества. – Х. : ИНЖЭК, 2006. – 591 с.

3. Іванов Ю. Б. Розвиток регіонів України в умовах формування економіки знань : монографія / Ю. Б. Іванов. – Х. : ІНЖЕК, 2012. – 385 с.

4. Інноваційно-інвестиційна і технологічна безпека трансформації регіональних економічних систем : монографія / за наук. ред. М.А. Хвесика. – К. : Наукова думка, 2013. – 487 с.

5. Куцик П. О. Глобальна економіка: принципи становлення, функціонування, регулювання та розвитку : монографія / П. О. Куцик. – Львів : Вид-во Львівської комерц. акад., 2015. – 583 с.

Додаткова

6. Баранцев П. П. Міста України в контексті процесу глобалізації : наук. вид. – К. : Номуро, 2012. – 101 с.

7. Гур'янова Л. С. Моделювання збалансованого соціально-економічного розвитку регіонів : монографія / Л. С. Гур'янова. – Бердянськ : ФОП Ткачук О.В., 2013. – 405 с.

8. Долішній М.І. Регіональна політика на рубежі ХХ-ХХІ століть: нові пріоритети : монографія / М. І. Долішній. – К. : Наукова думка, 2006. – 520 с.

9. Туризм в умовах глобалізації: особливості та перспективи розвитку : монографія / під ред. М.О. Кизима, В.Є.Єрмаченка. – Х. : ІНЖЕК, 2012. – 471 с.

10. Управління регіональним розвитком: проблеми та перспективи : монографія / за заг. ред. Н.Л. Гавкалової. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2013. – 398 с.

Ресурси мережі Інтернет

11. Офіційний сайт Асоціації європейських прикордонних регіонів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.aebr.eu/en/index.php

12. Офіційний сайт Всесвітнього економічного форуму [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.wef.org

13. Офіційний сайт Всесвітньої ради з подорожей і туризму [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.wttc.org.

14. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www2.unwto.org.

15. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua.

16. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.nbu.gov.ua.